

Štěpán Kříž: Návštěvníci pražského hudebního klubu Vagon

Posudek vedoucího bakalářské práce

Štěpán Kříž, sám zapálený muzikant, spojil ve své bakalářské práci vlastního koníčka s potřebami etnomuzikologického semináře, v němž zkoumáme provozování hudby v dnešní Praze. Po určitém přešlapování se rozhodl zjistit motivace návštěvníků rockových (ve Štěpánově terminologii také bigbítových) koncertů ve známém pražském klubu Vagon. To je téma krajně důležité zejména vzhledem k zásadní hudebně-antropologické premise, že hudbu dělají posluchači. Otázka tedy stála: Proč chodí lidé do Vagonu na rockové koncerty?

Základním pojetím je tu Merriamův trojvrstvý analytický model, spojující hudební produkt, lidské chování a představy o hudbě. Model však stojí vcelku v pozadí, protože propojení jednotlivých rovin, a zejména samotný hudební zvuk, nejsou vlastním tématem práce. Kříž si v klubu Vagon vybral celkem smysluplně šest nejfrekventovanějších kapel s podobnou žánrovou a do jisté míry i historickou charakteristikou, jejichž koncerty opakovaně navštěvoval; na nich pak jednak pozoroval, jednak vedl rozhovory s návštěvníky. (Rigorózní vědec se snadno může pohoršovat nad nenahranými rozhovory, ale kdo zná prostředí hudebních, a zejména rockových klubů, připomene si Goethův výrok o šedé teorii a zeleném stromu života.)

Část teoreticko-metodologická (v 1. kapitole) je pěkná, ukazuje na znalost literatury, požadované od studentů při SVIPu (některé pasáže působí zkopírovaně, kupř. „Navrhovaná technika“ – tady už je přece realizovaná!), někde jde ovšem spíš o citace z relevantní literatury než objasnění toho, jak lze metodu použít (např. v otázce kódování na s. 9).

Druhá, naštěstí relativně krátká kapitola (s. 12 – 17), obsahuje jednak (ještě kratší) historii rocku, a poté mikromedailonky skupin, jejichž koncerty autor zkoumal. Zařazení tématu je případné, ale maximálně naivní pojednání, připomínající učebnici hudební výchovy z dob komunismu (*Černoši potřebovali podporu bílých, aby se mohli dostat to studií a rádií a na druhé straně bílí potřebovali černé, aby se od nich naučili vše, co bylo na jejich hudbě svůdné...* s. 12) ničemu neprospívá. Medailonky nejsou příliš šťastně formulované, jsou povrchní (*Lidé si oblíbili přímočarost a říznost, a to proto, že v oficiální hudbě něco takového chybělo* s. 15) a málo faktografické, ale neznalý čtenář si aspoň udělá hrubou představu o historii skupin, které chodí zkoumaní návštěvníci poslouchat.

Těžiště práce je ovšem ve třetí kapitole. V ní autor celkme výstižně popisuje prostředí klubu (i s vlastní interpretací tohoto prostředí), typický koncert i jeho účastníky (a jakkoli je

možné se stereotypům vysmívat, srovnání třeba postojů návštěvníka opery a klubu Vagon působí věrohodně, jen těmi špičkami u sebe u příznivců opery si nejsem jistá). Pak už dojde na motivace návštěvníků. Z průzkumu vyjdou čtyři skupiny s odlišnými hlavními důvody. Jistě je možné spekulovat o věrohodnosti výpovědí, ale při přiznané metodě je docela dobře možné tuto typologii přijmout. Závěr kapitoly – části 3.6 a 3.7 – je Štěpánovou interpretací rockového koncertu jako alternativního zážitku. Využívá tu jednak konceptu Petruskova, jednak některých motivů Thorntonové a Turina. Událost rockového koncertu Štěpánovým očima jako vybočení ze všednodennosti (ať už jsou konkrétní motivace návštěvníka jakékoli) působí přesvědčivě.

Hodnocení: Práce má leckteré nedostatky: především je zřejmé, že si autor jaksí nerozumí si se slovy (např. *Vzhledem k dominanci elektrických kytar...lze jmenovat např..- s. 13*), a vůbec mnohé formulace jsou neobratné. Řemeslným nedostatkem je variabilní forma odkazů na literaturu, a obzvlášť mi vadí malá provázanost textu s daty (to je zřejmě způsobeno částečně tím, že jsem text před odevzdáním neviděla). Na druhé straně zpracoval autor důležité téma, je tu rozumně zformulovaná výzkumná otázka, správně zvolená výzkumná metoda i techniky, přiměřené závěry včetně přesvědčivé interpretace. To je koneckonců z mého pohledu podstatné. **Proto doporučuji práci k obhajobě a navrhuji slabší dvojku.**

Slaný 20.8.2010

Doc. PhDr. Zuzana Jurková, PhD.